

C-544/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. július 9.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Administrativen sad – Blagoevgrad (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. július 5.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

„ECOTEX BULGARIA” EOOD

Ellenérdekű fél:

Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite, Sofia

Az alapeljárás tárgya

Felülvizsgálati eljárás a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félre kiszabott közigazgatási szankció miatt – pénzügyi szankció a Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (a készpénzforgalom korlátozásáról szóló törvény) 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti készpénzforgalmi korlátozás megsértése miatt.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem jogalapja: az EUMSZ 267. cikk [első bekezdésének] a) és b) pontja.

A kérelem tárgya az alábbi rendelkezések értelmezése: EUMSZ 63. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (3) bekezdése; az (EU) 2015/849 irányelv (6) preambulumbekzdése, 2. cikkének (1) bekezdése, 4. és 5. cikke, 58. cikkének (1) bekezdése és 60. cikkének (4) bekezdése.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Első kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 63. cikket, hogy azzal ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely szerint csak átutalással vagy fizetési számlára történő befizetéssel teljesíthetők a legalább 10 000 leva (BGN) összegű belföldi kifizetések, és amely korlátozza a fel nem osztott nyereségből készpénzben történő, legalább 10 000 BGN összegű osztalékfizetéseket? Ha e szabályozás nem ellentétes az EUMSZ 63. cikkel: Igazolható-e az ilyen korlátozás az (EU) 2015/849 irányelv céljaival?

Második kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/849 irányelv 2. cikkének (1) bekezdését ezen irányelv (6) preambulumbekkezdésére, valamint 4. és 5. cikkére figyelemmel, hogy azzal nem ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló olyan általános nemzeti jogszabály, amely szerint csak átutalással vagy fizetési számlára történő befizetéssel teljesíthetők a legalább 10 000 BGN összegű belföldi kifizetések, és amely nem foglalkozik a készpénzfizetéssel érintett személlyel és a készpénzfizetés indokával, miközben hatálya minden, természetes és jogi személyek közötti készpénzfizetésre kiterjed?

1) Az e kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Az (EU) 2015/849 irányelv (6) preambulumbekkezdésére, valamint 4. és 5. cikkére figyelemmel lehetővé teszi-e ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdése 3. pontjának e) alpontja a tagállamok számára, hogy az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló nemzeti jogszabályban olyan további általános korlátozásokat írjanak elő a belföldi készpénzforgalom tekintetében, amelyek folytán csak átutalással vagy fizetési számlára történő befizetéssel teljesíthetők a legalább 10 000 BGN összegű belföldi készpénzfizetések, ha a készpénzfizetés indokát „fel nem osztott nyereség” (osztalék) képezi?

2) Az e kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Az (EU) 2015/849 irányelv (6) preambulumbekkezdésére és 5. cikkére figyelemmel lehetővé teszi-e ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdése 3. pontjának e) alpontja a tagállamok számára, hogy az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló nemzeti jogszabályban olyan további korlátozásokat írjanak elő a készpénzforgalom tekintetében, amelyek folytán csak átutalással vagy fizetési számlára történő befizetéssel teljesíthetők a legalább 10 000 BGN összegű belföldi kifizetések, ha a küszöbérték alacsonyabb, mint 10 000 euró?

Harmadik kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/849 irányelv 58. cikkének (1) bekezdését és 60. cikkének (4) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (3) bekezdésére tekintettel, hogy azokkal ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti jogszabály, amely rögzített mértékű

közigazgatási szankciókat ír elő a készpénzforgalmi korlátozások megsértéséért, és nem teszi lehetővé a konkrét lényeges körülményeket figyelembe vevő differenciált számítást?

1) Amennyiben a válasz az, hogy az (EU) 2015/849 irányelv 58. cikkével és 60. cikkének (4) bekezdésével - az Európai Unió Alapjogi Chartája 49. cikkének (3) bekezdésére tekintettel - nem ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti jogszabály, amely rögzített mértékű közigazgatási szankciókat ír elő a készpénzforgalmi korlátozások megsértéséért, úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/849 irányelv 58. cikkét és 60. cikkének (4) bekezdését a tényleges érvényesülés elvére és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jogra figyelemmel, hogy azokkal ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló, a bírósági felülvizsgálatot korlátozó nemzeti jogszabály, ha e jogszabály nem teszi lehetővé, hogy [a kiszabott szankció elleni] jogorvoslati kérelem benyújtása esetén a bíróság a konkrét lényeges körülményeknek megfelelő, az előírt minimális szint alatti közigazgatási szankciót állapítson meg a készpénzforgalmi korlátozások megsértéséért?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és ítélezési gyakorlat

EUMSZ 63. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke és 49. cikkének (3) bekezdése; a Szerződés 67. cikkének végrehajtásáról szóló 88/361/EGK tanácsi irányelv 1. cikke; a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv (6), (22) és (65) preambulumbekkezdése, valamint 2., 4., 5., 58. és 60. cikke

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A Targovski zakon (a kereskedelemről szóló törvény, TZ) 113., 123., 133., 135–137. és 147. cikke; a Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (a készpénzforgalom korlátozásáról szóló törvény, a továbbiakban: ZOPB) 1–3., 5. és 6. cikke; a Zakon za administrativnite narusheniya i nakazaniya (a közigazgatási jogsértésekről és szankciókról szóló törvény, a továbbiakban: ZANN) 27. cikkének (1) és (5) bekezdése, 28. cikkének a) pontja, 63. cikkének (1) bekezdése és 83. cikke; az Administrativno-protsesualen kodeks (a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv, APK) 208. cikke, 218. cikkének (2) bekezdése és 223. cikke

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél egy nagykereskedéssel foglalkozó, petrichi (Bulgária) székhelyű, bolgár jog szerinti egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság. E társaság egyedüli tagja és ügyvezetője egy Görögországban lakóhellyel rendelkező görög állampolgár.
- 2 2018. március 14-én taggyűlésre került sor a társaság székhelyén, amelynek keretében határozat született arról, hogy az egyedüli tagnak összesen 100 000 BGN összegben osztalékot fizetnek ki. Ezen összeg a társasági adó megfizetése utáni, fel nem osztott nyereséget képez. Határozat született arról, hogy az összeget részletekben fizetik ki a társaság pénztárából készpénzben.
- 3 E határozat alapján a társaság 2018 márciusában kilenc, egyenként 10 000 BGN összegű és egy 5000 BGN összegű kifizetésre felosztva 95 000 BGN-t fizetett ki az egyedüli tagnak készpénzben, a kifizetések tekintetében pedig kiállították a megfelelő kifizetési utalványokat.
- 4 Az alapeljárás tárgyát e készpénzfizetések közül a 2018. március 14-én teljesített, 10 000 BGN összegű kifizetés képezi. A felek között nem vitatott, és az eljárásban megállapított tények alapján nem képezi vita tárgyát, hogy ezen összeget a társaság taggyűlése fent említett határozatának végrehajtása céljából kifizetett osztalék képezi.
- 5 Az „Ecotex Bulgaria” EOOD-nél végzett adóellenőrzés során megállapítást nyert, hogy e 10 000 BGN összegű készpénzfizetések mindegyike sérti a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti, a „legalább 10 000 BGN összegű” belföldi készpénzfizetések teljesítésére vonatkozó tilalmat.
- 6 A Teritorialna direksia na Nationalna agentsia za prihodite Sofia (a nemzeti adóhivatal szófiai területi igazgatósága, Bulgária) elutasította a társaság „csekélyebb súlyú jogsértés” fennállásával indokolt panaszait, és a ZOPB 5. cikkének (1) bekezdése alapján valamennyi kifizetés tekintetében az egyes kifizetések teljes értéke 50%-ának megfelelő mértékű pénzügyi szankciót állapított meg, amely az alapeljárásban szóban forgó kifizetés esetében 5000 BGN.
- 7 Az „Ecotex Bulgaria” EOOD megtámadta a pénzbírságot kiszabó határozatot az alapeljárásban szóban forgó kifizetés tekintetében az illetékes Rayonen sad (kerületi bíróság, Bulgária) előtt, amely a határozatot teljes egészében helybenhagyta.
- 8 A Rayonen sad (kerületi bíróság) abból indult ki, hogy a kifizetett osztalék egyik részét képező, 2018. március 14-én teljesített, 10 000 BGN összegű készpénzfizetés megvalósítja a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti jogsértés tényállását. A ZOPB értelmében vett „kifizetés” fogalma jogszabályi meghatározásának hiánya miatt az említett bíróság azt feltételezte, hogy e fogalom

„minden, pénzzel végzett ügyletet” magában foglal függetlenül attól, hogy ellenszolgáltatásról van-e szó.

- 9 A kiszabott pénzügyi szankciót illetően a Rayonen sad (kerületi bíróság) megállapította, hogy nincs jogalapja e szankció megváltoztatásának (mérséklésének). Indokolásként kifejtette, hogy kötve van a ZOPB 5. cikkének (1) bekezdése szerinti rögzített mértékhez, mégpedig a készpénzfizetés összegének 50%-ához, valamint a ZANN 27. cikkének (5) bekezdése szerinti azon tilalomhoz, hogy nem állapíthat meg a ZOPB mint különös törvény 5. cikkének (1) bekezdésében előírt minimális szint alatti szankciót.
- 10 A Rayonen sad (kerületi bíróság) azzal az indokkal utasította el a ZANN 28. cikke szerinti, arra irányuló kérelmet, hogy „csekélyebb súlyú jogsértés” fennállása miatt mentesítse a jogsértőt a szabálysértési felelősség alól, hogy a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti jogsértés nem különbözik a szokásostól, és nem „csekélyebb súlyú”.
- 11 Az „Ecotex Bulgaria” EOOD felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Rayonen sad (kerületi bíróság) határozatával szemben a kérdést előterjesztő bíróság elé, amelynek végleges döntést kell hoznia a jogvitában.

Az alapeljárásban részt vevő felek alapvető érvei

- 12 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél kifejti, hogy a társaság nyereségéből való részesedéshez (osztalékhoz) való jog nem minősül jogügyletnek vagy visszterhes szerződésnek, és nem tartozik a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja értelmében vett „kifizetés” fogalmába.
- 13 A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél arra is rámutat, hogy a 2018. március 14-én teljesített, 10 000 BGN összegű készpénzfizetés csak 0,01 BGN-nel lépi túl a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti korlátozást, éppen ezért aránytalan a ZOPB 5. cikkének (1) bekezdésében előírt, a teljesített kifizetés teljes összege 50%-ának megfelelő mértékű – a jelen esetben 5000 BGN összegű – pénzügyi szankció.
- 14 Az ellenérdekű fél véleménye szerint a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti rendelkezés minden készpénzfizetésre vonatkozik, beleértve a fel nem osztott nyereség bizonyos hányadának (osztalék) kifizetését is, amennyiben nem tartoznak a ZOPB 2. cikke szerinti jogszabályi kivételek valamelyikének körébe.
- 15 Az ellenérdekű fél rámutat arra, hogy a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja értelmében vett „kifizetés” fogalma minden pénzügyletet magában foglal függetlenül attól, hogy az szerződéses vagy szerződésen kívüli alapon nyugszik-e; a részesedési jogviszonyt is ide kell érteni.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 16 A Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (a készpénzforgalom korlátozásáról szóló törvény, ZOPB) a hatályon kívül helyezett 2005/60/EK irányelv végrehajtására szolgáló intézkedésként fogadták el, és azt az (EU) 2015/849 irányelv átültetésére szolgáló tagállami intézkedésként sorolja fel az alábbi közlemény 11. pontja: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/NIM/?uri=CELEX:32015L0849>.
- 17 A jelen ügyre alkalmazandó jog a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti rendelkezés, amelyet a megfelelő uniós jog szellemében és értelmében (lásd: 1984. április 10-i von Colson és Kamann ítélet, 14/83, EU:C:1984:153), konkrétan pedig az Európai Unió működéséről szóló szerződés 63. cikkének és az (EU) 2015/849 irányelv rendelkezéseinek fényében kell értelmezni.
- 18 A nemzeti jogszabályok [uniós] joggal összhangban álló értelmezésének biztosítására vonatkozó kötelezettség (lásd: 2000. szeptember 14-i Collino és Chiappero ítélet, C-343/98, EU:C:2000:441, 23. pont; 2007. április 19-i Farell ítélet, C-356/05, EU:C:2007:229, 40. pont; 2012. január 24-i Dominguez ítélet, C-282/10, EU:C:2012:33, 39. pont) teljesítése érdekében a nemzeti bíróságoknak mindent meg kell tenniük hatáskörük keretei között a nemzeti jog egészére tekintettel, valamint az ítélkezési gyakorlatban és a jogtudományban elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával (lásd: 2006. július 4-i Adeneler ítélet, C-212/04, EU:C:2006:443, 111. pont; 2012. január 24-i Dominguez ítélet, C-282/10, EU:C:2012:33, 27. pont).
- 19 Az uniós jog értelmében a tőkemozgás annak alapformájában olyan pénzügyi művelet, amelynek esetében nem egy másik gazdasági kapcsolatból eredő kifizetésről van szó. Az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy a jogügyletből eredő szolgáltatás és ellenszolgáltatás formáját öltő ügyletekkel kapcsolatos folyó fizetésektől eltérően „a tőkemozgások olyan pénzügyi műveletek, amelyek lényegében az érintett összeg elhelyezéséhez vagy befektetéséhez kapcsolódnak, és nem egy szolgáltatás díjazásához” (1984. január 31-i Luisi és Carbone ítélet, 286/82 és 26/83, EU:C:1984:35, 21. pont).
- 20 A Bíróság véleménye szerint a részvényekből és gazdasági társaságokban fennálló részesedésekből származó osztalékok megszerzése a tőke szabad mozgásának egyik formáját képezi (2000. június 6-i Verkooijen ítélet, C-35/98, EU:C:2000:294). Az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdése tilt a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra vonatkozó minden korlátozást, ideértve azon intézkedéseket is, „amelyek alkalmasak arra, hogy eltántorítsák a külföldieket attól, hogy valamely tagállamban beruházásokat hajtsanak végre, vagy ilyen beruházásokat fenntartsanak” (lásd: 2009. január 22-i STEKO Industriemontage ítélet, C-377/07, EU:C:2009:29, 23. és 24. pont; 2011. március 31-i Schröder ítélet, C-450/09, EU:C:2011:198, 30. pont). Ezért döntő jelentőséggel bír az azon kérdésre adandó válasz, hogy a szabad tőkemozgás és fizetési műveletek EUMSZ 63. cikk értelmében vett rejtett korlátozását jelenti-e a

nemzeti jogszabályban (a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában) foglalt készpénzforgalmi korlátozás, ha az a pontatlansága miatt az osztalékfizetésre is kiterjed.

- 21 Az (EU) 2015/849 irányelv célja az uniós pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzése. Az irányelv céljainak megvalósítása érdekében meghatározták az irányelv hatálya alá tartozó szakmák és tevékenységek jegyzékét azzal, hogy a tagállamok a 2. cikk (1) bekezdésében említettektől eltérő szakmákra vagy vállalkozáskategóriákra is kiterjeszhetik az irányelv hatályát, és alacsonyabb küszöbértékeket is elfogadhatnak, valamint további általános korlátozásokat vezethetnek be a készpénzforgalom tekintetében, és szigoríthatják a meglévő rendelkezéseket.
- 22 Ezzel összefüggésben a társaság felelőssége szempontjából meg kell vizsgálni, hogy megengedett-e az olyan általános nemzeti jogszabály, amely függetlenül attól, hogy egy szolgáltatás díjazásához kapcsolódnak-e, korlátozza a készpénzfizetéseket, és hogy kiterjed-e az (EU) 2015/849 irányelv hatálya a fel nem osztott nyereség bizonyos hányada készpénzben történő kifizetésének a ZOPB 3. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerinti korlátozására; ha megengedett az ilyen rendelkezés, akkor felmerül a kérdés, hogy meghatározhatják-e a tagállamok a készpénzfizetések küszöbértékét 10 000 euró alatti összegben.
- 23 Ha igen, akkor meg kell vizsgálni, hogy a szankciónak az (EU) 2015/849 irányelv 58. cikkének (1) bekezdése szerinti arányosságára és az említett irányelv 60. cikkének (4) bekezdése szerinti körülményekre tekintettel mennyiben megengedett a ZOPB 5. cikkének (1) bekezdéséhez hasonló olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés, amely a jogi személyek esetében „a teljesített kifizetés teljes összege 50%-ának” megfelelő, rögzített mértékű pénzügyi szankciót ír elő minden pénzügyi művelet tekintetében, és hogy az ilyen nemzeti jogszabályi rendelkezés nem sérti-e a hatékony bírósági felülvizsgálat elvét arra, a ZANN 27. cikkének (5) bekezdésében szabályozott tilalomra tekintettel, hogy a bíróság nem mérsékelheti a szankciót a ZOPB 5. cikkének (1) bekezdésében előírt minimális szint alá.